

international association for
religious freedom
belief with integrity

IARF

Nederland

Nieuwsbrief 47

mei 2014

iarf
34th World
Congress
England

2014
Birmingham
University

IARF is een ontmoetingsplaats voor hen die streven naar de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging en naar het bevorderen van de mensenrechten op dit gebied

IARF Nederland organiseert twee maal per jaar een bijeenkomst, de voorjaars- en de najaarsbijeenkomst. Twee maal publiceert IARF Nederland een Nieuwsbrief. Zowel de bijeenkomsten als de Nieuwsbrief zijn gratis voor leden. Een lidmaatschap kost € 30 per jaar.

Agenda

Zaterdag 24 mei 11-12.30 uur: Jaarvergadering, gevolgd door lunch en middagprogramma (zie pagina 27).

13.30 uur Voorjaarsbijeenkomst met lezing ‘Digitale mensenrechten in deze tijd’ door Eric van den Berg (ISIMedia)

15-16 uur: Interreligieuze viering o.l.v. Ds Alke Liebich van de Johanneskerk te Amersfoort. Plaats: Johanneskerk, Westsingel 30, Amersfoort. Opgave noodzakelijk tot uiterlijk 20 mei bij Lucie Meier, luciemeijer@xs4all.nl, tel. 020-66 93 912 of 06-49 898 816

Woensdag 20 tot zaterdag 23 augustus 101-ste Conferentie van de International Association of Liberal Religious Women (IALRW). Plaats: Hotel Jurys Inn Birmingham, 245 Broad Street, Birmingham, B1 2HQ, England. Thema: ‘Raising our Voices for Change Toward a Sustainable World.’ Informatie en opgave:

<http://ialrw.org>

Zondag 24 tot woensdag 27 augustus 34ste IARF Congres, de Universiteit van Birmingham, Engeland. Thema: “Challenges for Religious Freedom in the Digital Age.” U kunt u aanmelden op:

<https://iarf.net/congress/2014-birmingham/>

Donderdag 2 oktober 2014: Vierde Dialoogdag, tevens Najaarsbijeenkomst van IARF Nederland met partners van “Naar een Landelijk Stemgeluid,” Het ApGen, Utrecht.

Bestuur IARF Nederland

- Kees de Haas, Usquert, *voorzitter ad-interim*
- Annelies Trenning, *secretaris*, Paduaweg 65, 3734 GJ Den Dolder
tel: 030 2281777, e-mail: iarf-nlg.tre@xs4all.nl
- Lucie Meijer, Amsterdam, *penningmeester* -
tel: : 020-6693912, e-mail: luciemeijer@xs4all.nl
- Joop Wiggers de Vries. *lid*
- Onno Oeseburg. *lid*

IARF

VIGILANCE OVER THE HUMAN RIGHT TO FREEDOM OF BELIEF

Inhoud

Van de redactie	3
Nieuws van IARF Internationaal	4
De IARF in Genève	6
Op bezoek bij de Bektashi	12
De Four Freedoms Awards	14
Nationaal Actieplan Mensenrechten	15
IARF Wereldcongres 2014	16
The Plight of the Bektashi in Macedonia	17
Over de Bektashi	19
Het Apostolisch Genootschap	22
World Interfaith Harmony Week India	27
Voorjaarsbijeenkomst en Dies IARF Nederland	27

Van de redactie

De redactie van de Nieuwsbrief wil u graag hierbij onze 47ste Nieuwsbrief aanbieden met nieuws over de vaak grensoverschrijdende activiteiten van IARF Nederland. IARF was present in Genève bij de speciale rapporteur voor godsdienstvrijheid van de VN, in Tirana op een Internationaal Congres van de Bektashi, in Birmingham bij de voorbereidingen van het Wereldcongres, in Den Haag bij de presentatie van het Natiopnaal Actieplan Mensenrechten en in Middelburg bij de

uitreiking van de Four Freedoms Awards. Voor de organisatie van de Najaarsbijeenkomst werkt IARF Nederland al enkele jaren met veel vrucht samen met Het Apostolisch Genootschap. U vindt in dit nummer een artikel over deze relatief onbekende vrijzinnige, 'eigenzinnige' geloofsgemeenschap. U ziet: IARF Nederland is 'alive and kicking.' We zien de ontwikkeling naar een focus op onze kerntaak de godsdienstvrijheid in de wereld onder invloed van mensen en groepen, die contact zochten met de IARF en die zelf slachtoffer zijn van ernstige schendingen van hun recht op godsdienstvrijheid, zoals de Bektashi in Macedonie en de shiieten in Bahrein.

Van de International Council

Wytske Dijkstra

Op 3 en 4 april 2014 vond de jaarlijkse Councilvergadering plaats te Birmingham. Deze plaats was gekozen met het oog op het komende wereldcongres. De vergadering werd bijgewoond door de meeste councilleden alsmede door enkele mensen, die nauw betrokken zijn bij het beleid of de organisatie van het congres, te weten Glenn Bauer, lid van het bestuur van IARF regio Europa en Midden Oosten, en Richard Boeke, Muhammad Amin Evans en Pejman Khojasteh van het ontvangende comité.

De voorzitter sprak zijn jaarrede uit. Hierin stelde hij zijn prioriteiten voor, zoals het beleid inzake toetreding van nieuwe groepen. Sommige van de huidige councilleden zijn zeer voortvarend geweest in het aantrekken van nieuwe groepen en het (doen) oprichten van ledengroepen (chapters). Dat vraagt om nieuwe richtlijnen. De voorbereidingen voor het wereldcongres verlopen moeizaam. Er zijn zorgen over het financiële beleid. Jeffrey Teagle heeft zich teruggetrokken als penningmeester. In de toekomst zal IARF het zonder de substantiële bijdrage uit Japan moeten stellen, maar volgens de voorzitter is dit 'onmogelijk.'

We besteedden veel tijd aan de bespreking van budgettaire kwesties, zowel die rond de algemene begroting als rond die van

het congres. We stelden de begroting vast voor het lopende jaar. Muhammad Amin Evans en Pejman Khojasteh deden verslag van de voorbereidingen voor het congres. Met de locatie van de congressen veranderen de randvoorwaarden waarbinnen ze plaats moeten vinden ook keer op keer, waardoor er bij de voorbereiding nooit kan worden uitgegaan van een blauwdruk. Een uitgebreide discussie vond plaats over de situatie in Zuid-Azië, waar de afgelopen jaren twee nieuwe mensenrechtencentra zijn opgericht, die zich echter onttrekken aan het vermeende gezag van het coördinerende bureau.

De initiatiefnemers laten zich echter door de ontstane moeilijkheden niet ontmoedigen. De afdeling in Bangladesh is opnieuw actief geworden. Een van de leden krijgt nu een zetel in de nieuwe council. Ook Sri Lanka werkt aan vernieuwing. Kandidaten voor de volgende, tot tien leden teruggebrachte, International Council, zijn: Wytske Dijkstra (voorzitter, Remonstrants), Mitsuo Miyake (vice-voorzitter, Konko Church of Izu, Japan), Eric Cherry, (secretaris, Unitarian and Universalist Association, VS), Betsy Darr (penningmeester, Unitarian and Universalist Association, VS), Keiichi Agakawa (lid, Rissho Kosei Kai, Japan), Yehuda Stolov (lid, Interfaith Encounter Association, Israël), Kasi Nurul Islam (lid, moslim, Bangladesh), Janhavi Gupte, (lid, Religious Freedom Young Adult Network, RFYN, India), Kamar Oniah Kamaruzaman (lid, International Association of Liberal Religious Women, IALRW, Maleisië). Er is daarnaast één vrij verkiesbare plaats. Nominaties zijn welkom. We namen geen besluit over de plaats van het volgende wereldcongres en evenmin namen we een besluit over de stemmenverdeling op de volgende algemene vergadering. We konden dat onderwerp onvoldoende bespreken door gebrek aan tijd.

De IARF in Genève

Wytske Dijkstra

Enkele jaren geleden is de vertegenwoordiging van IARF bij de economische en sociale afdeling van de Verenigde Naties (ECOSOC) in Genève overgegaan van de vertrouwde handen van Dr John Taylor, secretaris-generaal van de World Conference on Religion and Peace, in die van een energieke jongeman uit de Filippijnen, Morse Flores. Morse was van 2004 tot 2010 voorzitter van het Religious Freedom Youth Network (RFYN). Hij werkte geruime tijd als Advocacy Officer bij Franciscans International in Genève met de portefeuille rechten van ethnische en sociale minderheden.

Door deze overgang is in het internationale werk van IARF meer nadruk komen te liggen op mensenrechten in het algemeen. Dit is ook vrijwel onontkoombaar. Godsdienst is altijd nauw verbonden met identiteit, ook met ethnische en culturele identiteit. Voor de meeste volken geldt dat de nationale identiteit godsdienstig wordt beleefd. Ook in juridische zin is het recht op vrijheid van geweten en overtuiging onderdeel van een wijder begrip, dat tegenwoordig overigens veelal met de term 'grondrechten' wordt aangeduid.

In dit kader heeft de IARF op 10 maart, tijdens een zittingsperiode van de VN Mensenrechtenraad, een bijeenkomst ('Side Event') georganiseerd met als thema "The Rise of Religious Intolerance". Wereldwijd worden latente gevoelens van wantrouwen jegens andere godsdiensten misbruikt om vervolging en aanslagen te

rechtvaardigen en wordt onrust aangewakkerd om een verbod van religieuze instellingen te rechtvaardigen. De bijeenkomst, die ik voorzat, werd belegd in samenwerking met Human Rights Without Frontiers (HRWF) en de International Imam Hussain Council. Het onderwerp sloot nauw aan bij dat van het jaarrapport van de speciale rapporteur inzake kwesties van vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, getiteld: 'De aanpak van uitingen van collectieve geloofshaat.'

Rhubab Mehdi Rizvi

Er was ongekend veel belangstelling voor de bijeenkomst, speciaal van Pakistaanse zijde. De voorzitter van de Imam Hussain Council, Rhubab Mehdi Rizvi, gaf

een korte samenvatting van

haar rapport over de vervolging van onder meer de Hazara. Zij schatte het aantal doden door gerichte aanslagen op shiieten in de afgelopen dertig jaar op 21.000 "waarvoor al die tijd nooit iemand veroordeeld is." Meer details en cijfers werden gepresenteerd door leden van een groep, die specifiek de belangen van Hazara behartigt. De Hazara zijn een van oorsprong Mongools volk dat sjjiitisch is en om die reden onderdrukt achtergesteld wordt. Bij ons zijn ze het best bekend door de roman 'De Vliegeraar' van Khaled Hosseini. In en rondom Quetta, de hoofdstad van de provincie Beloetsjistan in Pakistan, vonden 135 aanslagen plaats,

waarbij in totaal 1.500 mensen om het leven kwamen. Bovendien wordt het de Hazaren in Pakistan onmogelijk gemaakt om een voortgezette opleiding te volgen of een intellectueel beroep uit te oefenen. In één stad zijn zij al bij elkaar gedreven in een ghetto.

De volstrekt gerechtvaardigde grieven van andere groeperingen, die ook vertegenwoordigd waren, verbleekten hier enigszins bij. Sheikh Maytham al-Salman, voorzitter van het Bahrain Interfaith Center, lid van de IARF, beschreef de houding van de soennitische regering tegenover de sjiiitische meerderheid. Gebedshuizen worden afgebroken, voorvechters van mensenrechten, waaronder hijzelf, worden lastiggevallen door de politie, en een lid van een bevriende mensenrechtenorganisatie is onlangs 'verdwenen.' Inmiddels is bekend in welke gevangenis hij wordt vastgehouden. De regering speelt een actieve rol bij het zaaien van haat. Arben Sulejmani van het Bektashi World Centre, in 2013 spreker op de Remonstrantse Beraadstag, belichtte de positie van Bektashi's in de Balkan-landen. Mark Barwick van Human Rights Without Frontiers (HRWF) sprak over de situatie in verschillende landen in Afrika.

Het onderwerp kreeg een positieve invulling van Zwitserse zijde. In Zwitserland zijn de problemen met de integratie van buitenlanders vergelijkbaar met de onze. Ds Andreas Nufer van de 'offene kirche' in de Heiliggeistkirche in Bern, die tevens lid is van de LibRef, de Zwitserse vrijzinnigen, beschreef zijn interreligieuze werk daar aan de basis. Hij werkt met asielzoekers en heeft een Huis van Religie gesticht om de interreligieuze dialoog te bevorderen. Aaron Hilbride pleitte voor het vormen van interreligieuze jeugdgroepen. Mark Cerkal vond het noodzakelijk te werken aan 'opvoeding' van de media. Zij moeten zich beter bewust worden van de rol die zij spelen bij het aanwakkeren van haat. Enkele dagen later was er een vraag- en antwoordsessie met Prof. Heiner Bielefeldt, de Speciale Rapporteur inzake de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (Freedom of Religion or Belief of FoRB). In zijn inleiding stelde hij de vraag, waarom godsdienstvrijheid wordt behandeld als het stiefkindje onder de mensenrechten. Het is toch niet minder humanitair ("mensen-") of minder een "recht" dan de andere? Komt het nog altijd door de uitspraak van Pius IX, dat godsdienstvrijheid onverschilligheid in

de hand werkt? Komt het doordat de tolerantie die er wel is, vaak beperkt blijft tot vanouds bekende groepen? Hij wees op enkele bekende valkuilen. Godsdienstvrijheid betekent niet dat er speciale privileges zijn voor religieuze mensen. Ze is universeel.

Het betekent niet dat alleen traditionele waarden worden beschermd. Het is een vrijheid, wat betekent dat het andere vrijheden insluit, zoals educatie, vrijheid van meningsuiting, non-discriminatie en gelijkheid. Maar vrijheid betekent niet dat er nieuwe normen worden opgelegd naar de maatstaf van de 'weldenkende meerderheid,' volgens hun 'common sense' of 'saneness.' Voor het leggen van de grondslagen voor het denken over deze rechten beschouwt Bielefelt vooral het werk van Moses Mendelssohn als onmisbaar. Zijn eindconclusie: 'Ja, Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging is provocerend, maar ook stimulerend en prikkelend.' Dat bleek overduidelijk tijdens de vraag- en antwoordsessie.

Er kwamen vragen over politiek actuele kwesties en hete hangijzers zoals de positie van dienstweigeraars, missionaire activiteiten, het stichten van madrassa's, jongensbesnijdenis, het gebruik van sociale media voor haatcampagnes en de definitie van 'haat'. Deze vragen werden mede gesteld door leden van de IARF delegatie, die bestond uit Morse Flores, Andreas Peter, Jean Claude Cantieni, Maytham al Salman, Rhubab Mehdi Rizvi en mijzelf. In zijn antwoorden verwees Bielefelt verschillende malen naar de tekst van het Rabat Plan of Action van 2013, wat handelt over het oplossen van de spanning tussen artikel 19 van het International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) de vrijheid van meningsuiting en artikel 20 wat oproepen tot discriminatie, vijandigheid en geweld verbiedt. Het volgende rapport zal gaan over godsdienstvrijheid op de werkvloer.

Gevallen van discriminatie en uitsluiting kunnen, indien goed gedocumenteerd, worden gerapporteerd aan het bureau van de Hoge Commissaris voor Mensenrechten, Palais des Nations Genève. Het is niet gemakkelijk om je stem te laten klinken in de VN. Er zijn huisregels, die vaak worden gewijzigd. Er is een strak schema van sluitingsdata voor inschrijving als spreker. Alleen zij, die optreden namens een door de VN erkende NGO, zoals de

IARF, worden toegelaten. Agenda's, termijnen, en tijdschema's worden regelmatig aangepast, vaak op het laatste moment. Dat alles maakt het noodzakelijk om een permanente vertegenwoordiger bij de VN te hebben, die het klappen van de zweep kent, netwerken kan onderhouden, de agenda bijhoudt en IARF groepen kan voorlichten over hun mogelijkheden bij de VN. Het is een deel van het werkveld van IARF dat meer dan de moeite waard is om te behouden en verder uit te breiden.

Graag voeg ik hier enkele persoonlijke notities aan toe. Nadat ik twee jaar geleden een korte inleidende cursus over het werk van de VN had gevolgd, die mede door IARF was gefaciliteerd, maakte ik nu kennis met het eigenlijke werk van de NGO's. Activistische groepen zijn er in alle maten en soorten. De meeste zijn professioneler dan de IARF en vrijwel geen enkele heeft zo'n breed werkveld. De wandelgangen werden dan ook bevolkt door alle mogelijke soorten mensen: mannen en vrouwen, mensen die gekleed waren in hun nationale dracht en mensen in kantoorpak, doorgewinterde diplomaten en jonge assistenten van regeringsvertegenwoordigers, die voor het eerst mee mochten doen, maar zonder pardon aan het kopiëerapparaat werden gezet als ze onvoldoende interesse toonden. Mensen die over niets anders konden praten dan het onrecht dat ze wilden herstellen en diplomaten die onder het genot van koffie de positie van hun collega's op de carrièreladder bespraken. Mensen die 's avonds lege zalen bezetten om tot diep in de nacht te netwerken en mensen die de cafés indoken om wijn te drinken en de aankomende feesten en partijen te bespreken.

Diep aangrijpend was voor mij de aanwezigheid op een bepaalde dag van grote groepen mensen, die door hun NGO's van heinde en verre waren ingevlogen om kracht bij te zetten aan de goede zaak. Nooit heb ik zo veel getraumatiseerde mensen bij elkaar gezien. De spanning was te ruiken. Voortdurend sprongen er mensen voor je neus die een volgende misstand kwamen melden. Voor hen was het er op of eronder die dag. Zouden ze de aandacht krijgen die ze verdienden? Was het allemaal voor niets geweest? Ik zat naast een afgevaardigde, die, waar ik bij was, van haar eigen delegatie te horen kreeg dat haar gegevens niet zouden worden meegenomen in hun rapport. Na afloop keek ze

ontzet in mijn richting en zei gesmoord: 'Daar hebben we dit jaar drie vrijwilligers aan verloren.'

Later die dag sprak een man mij aan die tijdens onze zitting niet aan het woord had kunnen komen. Met verstikte stem bracht hij mij verslag uit van de moorden die op zijn familie waren gepleegd, van de situatie in zijn stad. Hoe ze werden weggedrukt uit de samenleving. Hoe hun advocaten werden verdreven. Hoe hen het werken hun onmogelijk werd gemaakt. Hoe hun de toegang tot gezondheidszorg steeds moeilijker werd gemaakt. En al die tijd zijn ogen. Ik had willen zeggen: 'Kom eens mee, naar een stil hoekje, laten we stiekem gaan huilen samen, laten we stil worden, verdriet hebben, een glaasje water drinken, en dan rustig worden met z'n tweeën. En dan zullen we zien wat we kunnen doen.' Ik heb het niet gedaan.

Zo waren er daar honderden. En zo zijn er duizenden, miljoenen in de wereld. Op ons, die niet zwoegen onder enige noembare last, rust, wat dit betreft, een enorme verantwoordelijkheid.

De IARF delegatie met Prof. Heiner Bielefeld, de Speciale Rapporteur

Op bezoek bij de Bektashi

Annelies Trenning

De Bektashi Order, afdeling Macedonië, is kortgeleden lid geworden van de IARF. Op 22 maart vierden de Bektashi's hun lentefeest, 'Sultan Nevruz.' Dit jaar waren Wytske Dijkstra en ik door Hadji Baba Mondi Brahimaj, het hoofd van de Bektashi's, uitgenodigd de vieringen bij te wonen met een symposium in het Tirana International Hotel, een religieuze viering in de open lucht en een rituele maaltijd op het terrein van het Bektashi Internationale Hoofdkwartier in Tirana.

Toen wij daar waren werd mij gevraagd op het symposium te spreken. Wytske was al voorbereid op het houden van een speech, maar ik niet. De vraag was iets te vertellen over mijn ervaring met de Bektashi Order van de laatste twee dagen en wat mijn aanbeveling richting het Hoofdkwartier zijn. Hierbij in het kort wat ik daar in het Engels heb gezegd.

Wat ik heb gezien en ervaren

Ik zag plaatsen vol schoonheid: planten bloemen, dieren en mensen, allen behorende tot de grote schepping van de Allerhoogste, samenwerkend in vrede voor het welzijn van allen. Vrouwen die ongesluierd deelnemen aan het gesprek en samen met de mannen de maaltijd gebruiken en het glas heffen.. Allen werkend aan hetzelfde doel. Ik zag de heilige graven van baba's en derwisjen en hoorde de verhalen daarbij. Dit alles deed me beseffen dat men hier weet wat lijden is; dat hier veel geleden is. Ik ervoer bij de indrukwekkende audiënties de enorme kennis en wijsheid, hier aanwezig. Met vele anderen zou ik deze ervaringen willen delen. Zij waren voor mij uiterst waardevol.

De IARF wil bruggen slaan en niet alleen in Nederland. Vorig jaar klaagden veel moslim studenten over de ervaren discriminatie bij het vinden van een baan en in de pers. Als ik als christen deze moslim jongens en meisjes tegenover me zie en de manier waarop ze dit vertellen, word ik geraakt, meer dan wanneer ik het in de krant lees. De levende ontmoeting doet veel. We kennen hiervan voorbeelden in Afrika en in Israël: mensen die elkaar herkenden in hun lijden. Men leek hierdoor meer begrip voor elkaar te krijgen. Ik had een dergelijke ervaring met de Duitse vrienden van mijn ouders na de Tweede Wereldoorlog.

Het Internationale Symposium in Tirana

Daarom zou ik het Bektashi Hoofdkwartier willen toewensen:

- dat velen hier kunnen genieten van schoonheid, wijsheid, historische tolerantie en gastvrijheid;
- dat er hier een luisterend oor blijft en het besef dat ook elders veel geleden is.
- dat dit een bloeiende ontmoetingsplek zal zijn voor mensen uit velerlei richtingen.

Vrede en alle goeds

Het Internationale Hoofdkwartier van de Bektashi in Tirana, Albanië

De Four Freedoms Awards

De Freedom Medal is een prijs voor personen of instellingen die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor het waarborgen van de vier vrijheden van de Amerikaanse president Franklin D. Roosevelt. Roosevelt noemde deze vier vrijheden in zijn State of the Union toespraak op 6 januari 1941, elf maanden voor Amerika de oorlog verklaarde aan Japan.

Die vier vrijheden zijn: Vrijheid van meningsuiting, Godsdienstvrijheid, Vrijwaring van gebrek, Vrijwaring van vrees. Naast de Freedom medal is er voor elk van deze vier vrijheden een prijs ingesteld. In principe worden jaarlijks dus vijf prijzen uitgereikt, afwisselend in Middelburg in Nederland (de even jaren) en Hyde Park in New York (de oneven jaren). Laureaten voor de Freedom Medal in het verleden waren onder meer: Prinses

Juliana, Nelson Mandela, de Dalai Lama, Karen Armstrong en Eboo Patel, stichter van Interfaith Youth Core.

Op 24 mei 2014 worden de Four Freedoms Awards uitgereikt in Middelburg aan The International Committee of the Red Cross and The International Federation of Red Cross and Red Crescent: Freedom medal; Maryam Durrani (Pakistan): vrijheid van meningsuiting; Z.K.H. Prins El Hassan Bin Talal van Jordanië: vrijheid van godsdienst; Dr. Hawa Abdi Diblaawe (Somalië): vrijwaring van gebrek en Malala Yousafzai (Pakistan): vrijwaring van vrees. IARF Nederland zal bij de uitreiking in de grote kerk van Middelburg aanwezig zijn. Dit wegens haar inzet voor de vrijheid van godsdienst. Wytske Dijkstra zal er IARF Nederland vertegenwoordigen.

Nationaal Actieplan Mensenrechten

10 december 2013 was het 65 jaar geleden dat de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens door de Verenigde Naties werd aangenomen. Amnesty International herdenkt deze dag ieder jaar door overal in het land schrijfacties te organiseren en zo aandacht te vragen voor mensenrechten.

Dit jaar werd er door de regering een speciale bijeenkomst belegd in Den Haag. Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Dr R. Plasterk presenteerde er het Nationaal Actieplan Mensenrechten. Tevens spraken Prof. Dr Hirsch Ballin en mw Mr L.J.L. Koster, directeur van het pas opgerichte College voor de Rechten van de Mens in Utrecht. Dit Nationale Actie Plan is het resultaat van de vele aanbevelingen, gedaan bij de Universal Periodic Review, in Genève, waaraan Nederland in 2012 werd

onderworpen. Nu ligt er een plan ter bescherming en bevordering van mensenrechten op nationaal niveau, inclusief een prioriteitenlijst. Dit is nieuw en we melden het, omdat IARF Nederland bij dit proces berokken is geweest en de uitvoering van het Plan zal blijven volgen.

Het IARF Wereldcongres 2014

Annelies Trenning

Begin april was in Birmingham de vergadering van de IARF International Council, de Internationale Raad van Bestuur. We konden alvast iets proeven van de sfeer daar, met het oog op het komende IARF wereldcongres. Overnachting was geregeld in een complex van studentenflats, net buiten de campus van de Universiteit.

De flats zowel als de campus zagen er keurig uit. Schoon en groen. Prachtige zalen zullen voor het congres gereserveerd zijn. Er is een museum, een concertzaal en een tuin met oude bomen, waarvan er velen in bloei stonden. Een station is op vijf minuten loopafstand van de Universiteit en de stad is met de trein in tien minuten te bereiken (kosten £ 3,50). Het Birmingham Museum and Art Gallery ligt vlak bij het Newstreet-station. De toegang is gratis. De wijk met eettentjes ligt rond een gracht in een gemoderniseerd stuk van de stad. De taxi die ons vandaar naar het studentenhuis terugbracht kostte £ 10.

Sprekers

Karen Armstrong zal op zondag 24 augustus de keynote speech verzorgen. Andere prominente sprekers zijn de Bisschop van de Koptische Orthodoxe kerk in Engeland en Sheik Maytham Al-Salman, hoofd van de nieuwe IARF-groep in Bahrein. We hopen dat de Prof Heiner Bielefeldt (United Nations Special Rapporteur for Freedom of Religion or Belief) zal kunnen komen. De

bevestiging hiervan is nog niet binnen. 'Onze' Caecilia van Peski wil ook haar bijdrage geven.

Programma

Er zijn veel voorstellen voor workshops en inleidingen binnengekomen. De lijst is nog niet definitief. Ik ben heel benieuwd naar het onderwerp Social Media – Use it Don't Abuse it en ook naar de vraag of de Social Media de face-to-face ontmoetingen niet overbodig zullen maken. De hele lijst van bijdragen vindt u op de website.

IARF-Specials

Vroeg in de ochtend zijn er 'morning-devotions'. Hier kunnen de congresgangers kennis maken met de rituele praktijk van een religie. Natuurlijk ontbreken de circle-groups niet, waar men elkaar kan ontmoeten in groepjes van maximaal tien personen. Deze circle groups worden zorgvuldig samengesteld, opdat een ieder er zo veel mogelijk aan heeft.

Ontspanning

Er is ook aan entertainment gedacht. Birmingham is een veelkleurige stad en heeft een keur aan muziek- en dansgroepen binnen haar grenzen. De exotische muziek hoeft niet van heel ver te komen. Er is een gevarieerd avondprogramma in de maak.

De reis erheen

U kunt vanaf Schiphol, Eindhoven of Maastricht goedkoop met RyanAir en Easy Jet naar Londen vliegen (vanaf circa € 80 retour). Vandaar rijdt u in ongeveer 2 uur met de trein naar Birmingham (circa £ 45). De website <http://iarf.net> wordt steeds bijgewerkt. Als u niet met internet werkt, wil ik wel voor u afdrukken maken van wat u nodig hebt en u dit per post toesturen. Tot ziens in Birmingham... Voor meer informatie: Annelies Trenning, secretaris, telefoon: 030-2281777, mobiel nummer: 0622 313522, e-mail: iarftre@xs4all.nl

The Plight of the Bektashi in Macedonia

Arben Sulejmani

Official representative of the Bektashi Community

The Bektashi Community is a religious minority in the former Yugoslav Republic of Macedonia and a member of the International Association for Religious Freedom (IARF). I want to focus on acts of aggression or violence against the Bektashi Community of Macedonia, including intimidation, specifically in our places of worship and assembly. We are urging the Government to protect and guarantee our right to property like any of the religious groups in our country so that we can freely practice our religion and culture in community with other members of our community.

Non-Recognition

In Macedonia there is no official state religion. However, a 2001 constitutional amendment specifically lists five religious groups: the Macedonian Orthodox Church-Ohrid Archbishopric (MOC-OA), the Islamic Community of Macedonia (ICM), the Roman Catholic Church, the Jewish Community and the Evangelical Methodist Church. The 2007 Law on the Legal Status of a Church, a Religious Community and a Religious Group allows for the legal registration of other religious groups. However, despite our applications for registration, our group has been denied legal recognition due to the prior use of the Bektashi title by a separate group, and based on the Supreme Court's decision that the teachings of the Bektashi have similarities to those of the Islamic Community of Macedonia. Nobody less than the former Special Rapporteur of Freedom of Religion and Belief, Asma Jahangir, on her Mission to the former Yugoslav Republic of Macedonia in 2009 recognized the resulting tensions and friction between different Muslim groups in the country.

Property Rights

The inability of our religious community to obtain legal recognition has inhibited restitution and denationalisation of our religious site in Tetovo, which is currently occupied by the ICM, limiting our community's ability to worship. Further, there have been acts of violence perpetrated against our site of worship in the form of vandalism and other acts of intimidation. Our community has also experienced harassment and threats from individuals with differing interpretations of Islam. As result, members of our community are experiencing a state of fear and thus, unable to manifest and practice our fundamental right to religion.

Recommendations

On behalf of the IARF, I would like to provide the following recommendations:

First, we would like to urge our government to recognise all religious minorities under its national legal regime to ensure the realization of the fundamental right to freedom of religion or beliefs, including the restitution of property, in the case of our community.

Second, that the right of religious minorities be protected when they do not self- recognize with a majority religious group, in order to protect them from all forms of discrimination or intolerance on the grounds of religion. That the violations committed to religious minorities be investigated and acted upon by relevant government authorities without delay.

Finally, the IARF would like to re-emphasize the finding by the former Special Rapporteur in 2009 concerning the 2007 Law on the Legal Status of a Church, a Religious Community and a Religious Group, that this law must be streamlined, for example with regard to registration issues in order to help prevent small religious communities from facing obstacles in practice in access to and use of their places of worship.

Meer over de Bektashi

De Bektashi Orde van Derwisjen is een van de bekendste tariqa's (school of orde) in het soefisme. Deze is genoemd naar de mysticus en sayyid (afstammeling van de profeet Mohammed) Hadji Bektasj Veli. Hoewel hij als leraar van het alevitisme wordt gezien en nooit een eigen soefi-orde heeft gesticht, is op initiatief van Balim Sultan (1457-1715) een aparte Bektashi soefi-orde opgericht.

De grootste Bektashi tekke (plaats van de vieringen) bevindt zich in Tirana, Albanië. Ook in Michigan, de VS, bevindt zich een Bektashi tekke gesticht door Baba Rexheb, schrijver van veel boeken over de islamitische mystiek en het bektashisme. De Bektashi beschouwen zich als navolgers van de profeet Mohammed, zijn Twaalf Imams en zijn afstammeling Hadji Bektasj Veli. Zij geloven dat het pad van Bektasj het pad van Ali ibn Aboe Talib is. Deze, ook wel Imam Ali of Kalief Ali genoemd, is de neef en schoonzoon van de profeet Mohammed. Voor sjiieten en alevieten is hij de eerste imam van de Twaalf Imams. De Bektashi geloven dat de Koran het onveranderde Woord van Allah is en dat er naast een Zahir (openlijke) interpretatie ook een Batin (verborgen, mystieke) interpretatie bestaat.

De versluisde commentaren op de Koran en de innerlijke zoektocht naar God zijn belangrijker dan de precieze naleving van de Shari'a. Vrouwen en mannen zitten naast elkaar tijdens de muhabets, de mondelinge gemeenschap en het zingen of lezen van de nefes, de Bektashi geestelijke liederen en gedichten. Er zijn gewone leden, de muhibs (Arabisch voor 'liefhebbers'), derwisjen (Perzisch voor 'kleinen'), baba's (Turks voor 'vader') en tenslotte de dede (Turks voor 'opa').

Meer over de Bektashi in 'Mystical Dimensions of Islam' (1975) van Prof Annemarie Schimmel (1922-2003) en in 'The Other Islam: Sufism and the Road to Global Harmony' (2008) van Stephen Schwartz.

Bektashi Religious Views

The telling of jokes and humorous tales is an important part of Bektashi culture and teaching. Frequently these poke fun at conventional religious views by counterpoising the Bektashi dervish as an iconoclastic figure.

A Bektashi was praying in the mosque. While those around him were praying "May God grant me faith," he muttered "May God grant me plenty of wine." The imam heard him and asked angrily why instead of asking for faith like everyone else, he was asking God for something sinful. The Bektashi replied, "Well, everyone asks for what they don't have."

A Bektashi was a passenger in a rowing boat travelling from Eminönü to Üsküdar in Istanbul. When a storm blew up, the boatman tried to reassure him by saying "Fear not - God is great!" the Bektashi replied, "Yes, God is great, but the boat is small."

An imam was preaching about the evils of alcohol and asked "If you put a pail of water and a pail of raki in front of a donkey, which one will he drink from?" A Bektashi in the congregation immediately answered. "The water!" "Indeed," said the imam, "And why is that?" "Because he is an ass."

Arabati Bab Tekke kloostercomplex in Tetovo, Macedonië

Het Apostolisch Genootschap

Waar Het Apostolisch Genootschap, in het kort: Het ApGen, voor staat is kernachtig verwoord in ons credo: **'In liefde werken aan een menswaardige wereld.'** De mens is deel van het alomvattende geheel. Een mysterie dat binnen ons genootschap met verschillende begrippen wordt aangeduid: vaak met God, maar niet altijd. Het wonder van ons bestaan bepaalt ons gedrag tegenover de ander. Zo heeft van mensen houden een religieuze dimensie en wordt dit door liefde werkelijkheid; heel direct in liefde voor wat ons omringt, voor onze medemens en ook voor onszelf. Een liefdevolle levensstijl zien wij als duurzame weg naar een menswaardige wereld.

Enkele citaten

God is in de eerste plaats een zoektocht naar onze plek in de wereld, op aarde. Wat zijn de waarden die nodig zijn om de technologische ontwikkelingen in banen te leiden? Of universeler gezegd: welke waarden moeten we hoog houden en verder ontwikkelen om onze 'evolutionaire missie', die niet hoogdravender is dan 'blijven voortbestaan' uit te voeren. Het lijkt wel platvloers, maar naar mijn overtuiging zijn de waarden waarop je uitkomt geenszins platvloers. Waarden als compassie, empathie, liefde. Ze zijn in de voorafgaande evolutie ontstaan, niet door godsdienstige voorschriften, maar door vallen en opstaan, door het evolutionaire principe dat een gemeenschap niet kan voortbestaan zonder die eigenschappen.

En hoe vindt de mens zijn weg in het groeiende besef dat er geen onveranderlijke zaken bestaan? We moeten twijfelen. God is ook twijfel, de durf om te twijfelen. De durf om het evolutionair mechanisme van fouten (durven) maken in te schakelen, ook in het dagelijks leven, in gesprekken met je medemens. Heel kort:

God is de aansporing om je leven lang te blijven zoeken naar wat je missie is, en hoe je daartoe moet leven. (Dick Janknegt)

God, wondere scheppingskracht, bron van ons zijn.

God ervaar ik vooral in de verwondering voor al wat het maakbare overstijgt. Als mij zo'n gevoel van grootsheid overkomt, voel ik me onlosmakelijk en onbegrijpelijk deel van de schepping. Enerzijds onbetekenend klein en anderzijds vol vertrouwen dat het goed is zoals het is. Dat ik kan functioneren op mijn plek in het geheel, dat ik er iets aan kan toevoegen en dat ik erdoor gedragen word. Ook op de momenten dat het ondraaglijk lijkt. God is het woord waarin ik mijn vertrouwen, mijn verlangen en mijn dankbaarheid samenvat. Het is mij daarom zo dierbaar, omdat het mijn leven verheft en richting geeft. Eigenlijk wil ik het niet uitleggen en toch wil ik het er af en toe wel graag over hebben. Maar mag dat dan alsjeblieft in een zoekend gesprek, bescheiden, los van zekere waarheden? Mag het in de erkenning dat het nooit in woorden te vatten zal zijn en dat toch het benoemen ervan belangrijk is, omdat God ook zo in mij zijn eigen ruimte schept? Dat vergroot mijn vermogen om God in medemensen te herkennen en zelf God zichtbaar en beleefbaar te maken voor anderen. Een geschenk én een opdracht. (Inge Jansen-de Bos)

Onze bronnen

Wij vinden onze bronnen van inspiratie niet alleen in de Bijbel. Ook wijsheid uit andere geloofsrichtingen zijn een bron voor zingeving. Bovendien zal elk individu eigen bronnen koesteren. Actueel staat in de eredienst de Weekbrief centraal. Na voorbereiding zullen voorgangers tijdens de eredienst dieper ingaan op de inhoud. De eredienst is voor menigeen een bron van hernieuwd inzicht in het eigen leven. Niet een geloofstheorie staat centraal, maar de - soms heftig ervaren - dagelijkse praktijk van ieders leven. Deze herkenbaarheid raakt de ziel. De eredienst is een gemeenschappelijk beleven en geeft antwoord op het verlangen naar wat ons samenbindt. Heel praktisch door elkaar in

diverse levensomstandigheden nabij te willen zijn. We zijn zielsverwant. Wij willen het leven in alle volheid ervaren en van elkaar leren. De mooiste vorm van creativiteit is het vinden van het goddelijke in onszelf en in de ander. Van hieruit zoeken we verbindingen met anderen, met respect voor ieders levensbeschouwing.

Apostolischen zijn vrijzinnig ‘eigen-zinnig’

Andere inspiratiebronnen kunnen heel divers zijn: een gedicht of passende passage uit een andere levensbeschouwing die aansluit op de Weekbrief. Soms een pakkend filmfragment van YouTube. Maar ook een wandeling in de natuur, stilte, contact met je medemens, muziek, de geboorte van een kind* (zie kader). Het gaat niet om een theologische theorie, maar om inspiratie. Een gevoel dat zich moeilijk nader laat omschrijven, want God beleven blijft een individuele ervaring.

Ervaring van een jonge moeder

‘Ik geloof dat ze dit moment ook wel oneerbiedig “kraamtranen” noemen en dat het noodzakelijk is voor de band tussen moeder en kind. Maar volgens mij gebeurde er veel meer. In dit wezen zag ik het leven. Ik ervoer verbondenheid met de bron van al het leven, zag in deze ziel pure schepping en ik vind het prima om dat God te noemen. Ik ging ook anders naar mezelf kijken en naar anderen. Tenslotte heb ik, en heeft u, ook zo’n ziel. Je bent uniek in je samenstelling van lichaam, van karakter, van talenten, van denken. En door je contact met buiten, elkaar en de wereld, is er van alles in beweging.’ (Christine Mallon)

Dezelfde beelden, nieuwe inhoud

Onze vrijzinnige houding betekent ook dat we onze uitgangspunten kritisch tegen het licht houden en waar nodig zullen aanpassen. Dat vraagt moed, maar is noodzakelijk. Het leven staat niet stil, er komen nieuwe ervaringen. Deze en de toekomstige tijd kenmerken zich door een overweldigende

hoeveelheid nieuwe informatie met grote ethische gevolgen. De bereidheid om ons te herbezinnen zit in onze genen. Daardoor staan we in beginsel ook frank en vrij tegenover denkbeelden van anderen. Binnen Het Apostolisch Genootschap gebruiken we traditioneel een aantal 'klassiek' christelijke beelden en begrippen. Deze houden de verbinding met het verleden levend. De inhoud is evenwel geëvolueerd naar een eigentijds niveau. U vindt traditie ook terug in de naam van ons genootschap, de naam waarmee wij de apostel (eindverantwoordelijke voor de geestelijke verzorging) aanspreken en enkele andere benamingen zoals priester. De veranderende betekenis van beelden en begrippen sluiten aan bij onze vrijzinnige houding.

De plaats van de apostel: inspirator op levensvragen

De apostel is de eerstverantwoordelijke geestelijk verzorger. Daarnaast heeft de apostel, als bestuursvoorzitter, een bepalende rol bij het ontwikkelen van het beleid van het genootschap. Op dit moment is de heer Albert Wiegman apostel. De taken van de apostel zijn divers en bestaan onder andere uit het schrijven van de weekbrief, een wekelijkse overdenking ten behoeve van de zondagse eredienst, de benoeming van voorgangers en andere geestelijk verzorgers en het voorzitten van het bestuur. Veel lidmaten van het genootschap beschouwen de apostel als inspirator voor een liefdevolle levensstijl. Hij is dichtbij en is ook 'gewoon' voorganger in zondagse erediensten, elke week in een andere gemeenschap. Hij gaat in woord en daad voor in medemenselijkheid.

Plaats in het levensbeschouwelijke landschap

De levensbeschouwelijke landkaart van Nederland is veelkleurig. Wij willen geen levensbeschouwing uitsluiten en gaan graag de dialoog aan, wel moet er ook bij partners ruimte zijn voor een vrijzinnig of liberaal geluid. Zo werken we ook graag samen met het IARF om samen ons gedachtegoed relevant te laten zijn in de maatschappij. Plaatselijk werkt een (groeiend) aantal

gemeenschappen van harte samen met andere levensbeschouwelijke organisaties in onder andere de Vredesweek, de Week van de Dialoog of in organisaties als een Platform voor Levensbeschouwing. We voelen ons het meest verwant aan vrijzinnige richtingen en (religieus) humanistische richtingen. Als vrijzinnige organisatie delen wij met andere vrijzinnigen onze joods-christelijke wortels. Met de vrijzinnigen en de humanisten delen we onze openheid van denken, de nadruk op de waarde en waardigheid van ieder mens en het besef van persoonlijke verantwoordelijkheid. Landelijk werkt Het Apostolisch Genootschap met de vrijzinnigen samen in de Compassieprijs en een vierjaarlijkse Inspiratiedag. De contacten met de humanisten zijn nog jong, maar beide partijen willen de samenwerking graag verder uitbouwen. Wel werkt het genootschap op het – voor het genootschap zeer belangrijke - onderwerp zingeving in de opvoeding al langer samen met de HVO, de humanistische vereniging voor onderwijs en opvoeding.

Met plezier hebben we u met dit artikel een inkijk willen geven in wie we zijn. We nodigen u van harte uit om eens langs te komen in een van onze erediensten of bij andere activiteiten. U kunt ons vinden via <http://www.apgen.nl>.

Het Apostolisch Genootschap

in liefde werken aan een *menswaardige* wereld

World Interfaith Harmony Week India

Het IARF-bestuur kreeg uit India een verslag van de World Interfaith Harmony Week, die daar van 1 tot 7 februari werd gehouden. Er waren activiteiten in Dhaka (Bangladesh),

Tirunelveli (Tamilnadu), Kayakulam (Kerala) en Mysore (Karnataka). Onze aandacht werd speciaal getrokken door de evenementen in de Ramakrishna Mission Vidyalyaya, Narendrapur, Kolkata (Calcutta). Lucie Meijer: 'Dit is een inspirerend bericht. Ik ben bekend met de Ramakrishna Mission. Met het 'Institute for Social Education' ervan heeft de IARF indertijd in projecten voor 'rural development' samengewerkt.' Wie geïnteresseerd is in dit rapport kan toegestuurd krijgen, per e-mail of per post. Neem contact op met onze secretaris, Annelies Trenning.

Voorjaarsbijeenkomst en 114de Diesviering

zaterdag 24 mei 2014, 13.30 - 16.00 uur Johanneskerk, Westsingel 30, 3811 BB Amersfoort toegang vrij

11-12.30 uur Jaarvergadering IARF Nederland

13.30 – 14.45 Inleiding en presentatie door Eric van den Berg (www.isimedia.nl) met als titel: **'Digitale mensenrechten in deze tijd 'van Cute Cats tot Erdogan.'**

Eric van den Berg is trainer en adviseur van onderwijsinstellingen, reliprofs en zingevingsorganisaties op het gebied van effectief mediawijs handelen

De Johanneskerk, Amersfoort

14.45-15.00 uur theepauze

15.00 – 16.00 uur

Interreligieuze viering, o.l.v. ds Alke Liebich, predikant van de Johanneskerk te Amersfoort.

Meer informatie en opgave voor deelname bij Annelies Trenning: 030-2281777 of 06 22 313522;

iaartre@xs4all.nl

international association for

religious freedom

belief with integrity

VIGILANCE OVER THE HUMAN RIGHT TO FREEDOM OF BELIEF

De IARF is in 1900 opgericht met als doel om mensen te verenigen die zoeken naar 'de zuivere religie en de volmaakte vrijheid.' IARF is nu een wereldwijde gemeenschap van geloofsgemeenschappen, organisaties, groepen, die zich willen inzetten voor het universele recht op de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. De IARF strijdt voor het recht op godsdienstvrijheid en werkt aan de bevordering van begrip en respect voor de verschillende godsdienstige tradities. Er zijn afdelingen in Bahrein, Bangladesh, Canada, Duitsland, India, Ierland, Japan, Kenya, Nepal, Nederland, Pakistan, de Filipijnen, Sri Lanka, Thailand, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

IARF Nederland

Secretariaat: Paduaweg 65, 3734 GJ Den Dolder
tel: 030 2281777, e-mail: iarf-nlg.tre@xs4all.nl

Wordt lid! Maak € 30 over op rekening NL24 INGB 0000 0096 76 t.n.v. NLG IARF te Amsterdam. Ook giften zijn welkom. IARF Nederland heeft ANBI status. Giften zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.